

A בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of דף כ"ט of בבא קמא
Some of the topics we will learn about include.

A continuation of the Machlokes in the Mishnah's Halachah of

נשברה כדו ברה"ר
והוחלק אחד במים
או שלקה בחרסית חייב

If someone's jug broke in a public area, and a person slipped on the water or was injured by the shards, the תנא says, רבי מאיר, who is רבי מאיר, says the owner is liable.

disagrees and says רבי יהודה
במתכוין חייב
באינו מתכוין פטור

explains אביי
בתרתי פליגי
They disagree in two matters

1.
פליגי בשעת נפילה
They disagree regarding damage that occurred WHILE the כד fell and it was still ממונו, whether נתקל פושע

Whether one who stumbled is considered negligent, because he should have been more careful, and it's a breach in the שמירה of ממונו or not?

ופליגי לאחר נפילה
And they disagree regarding damage that occurred AFTER the כד fell,
במפקיר נזקיו

Whether a הפקר item that was placed in a רשות הרבים and caused damage is considered a בור or not?

B Which is based on the Machlokes regarding the בור, חייב בור, do we say

בור ברה"ר דהפקיר
הוא שחייבה עליו תורה
The Torah refers to a בור in a public area that is הפקר.
OR

בור שהפקיר רשותו ולא בורו
הוא שחייבה עליו תורה
The Torah refers to a בור in a private area and he declared his property הפקר, but he did not declare the actual pit הפקר.

The Machlokes regarding רבי יוחנן and רבי אלעזר in רבי יהודה's opinion

regarding מפקיר נזקיו לאחר נפילת פשיעה
If a person intentionally left an obstacle in the רשות הרבים and then declared it הפקר, is he חייב or פטור?

A

נשברה כדו ברה"ר
והוחלק אחד במים או שלקה בחרסית

If someone's jug broke in a public area and a person slipped on the water or was injured by the shards

רבי יפודב:

תנא קמא - רבי מאיר:

חייב במתכוין חייב
באינו מתכוין פטור

בתרתי פליגי אביי explains

פליגי בשעת נפילה
בנתקל פושע

ופליגי לאחר נפילה
במפקיר נזקיו

B

בור ברה"ר דהפקיר
הוא שחייבה עליו תורה

בור שהפקיר רשותו
ולא בורו
הוא שחייבה עליו תורה

The Machlokes regarding רבי אלעזר and רבי יוחנן in רבי יהודה's opinion

מפקיר נזקיו
לאחר נפילת פשיעה

1 So let's review ...

The previous Mishnah taught the Halachah of
 נשברה כדו ברה"ר
 והוחלק אחד במים
 או שלקה בחרסית
 If someone's jug broke in a public area and a person
 slipped on the water or was injured by the shards;
 חייב
 The תנא קמא, who is רבי מאיר, says the owner is liable.

רבי יהודה disagrees and says
 במתכוין חייב
 באינו מתכוין פטור

רבה at first explains Reb Yehuda's words as follows:
 במתכוין
 להורידה למטה מכתפו
 חייב
 If he intentionally lowered his כד, but נתקל, he stumbled,
 and banged it against the wall and it broke, he is חייב,
 because
 נתקל פושע הוא
 A נתקל is considered negligent, because he should have
 been more careful. However,
 באינו מתכוין
 פטור
 If he did not intentionally lower his כד, but rather נפשרה,
 the כד disintegrated on its own, he is exempt, because
 that's an אונס, accidental.
 Apparently, רבי מאיר holds in all cases he's חייב, because
 even an אונס is חייב

1

משנה

נשברה כדו ברה"ר
 והוחלק אחד במים או שלקה בחרסית
 If someone's jug broke in a public area
 and a person slipped on the water
 or was injured by the shards

תנא קמא - רבי מאיר: **חייב**
 רבי יהודה: **במתכוין חייב**
באינו מתכוין פטור

רבה at first explains Reb Yehuda as follows:

באינו מתכוין
 He did
 not intentionally
 lower his כד

פטור
 Because
 that's an אונס

במתכוין להורידה למטה מכתפו
 He intentionally
 lowered his כד

חייב
 Because
 נתקל פושע הוא

Apparently,
 רבי מאיר holds in all cases he's חייב,
 because even an אונס is חייב

2 However, רבי מאיר proves that all agree that an אונס is פטור from a similar Machlokes in a Braisa:
 נשברה כדו ולא סלקו
 נפל גמלו ולא העמידו
 If someone's jug broke and he did not remove it, or his camel fell and he did not stand it up;
 ר"מ מחייב בהזיקן
 וחכמים אומרים
 פטור מדיני אדם
 וחייב בדיני שמים
 וחכמים, who are holds the owner is liable; while the רבי מאיר, hold he cannot be compelled to pay by רבי יהודה, but he is liable שמים שמים. He has a moral obligation to pay for the damages.

And the Braisa continues

ומודים חכמים לרבי מאיר
 באבנו סכינו ומשאנו שהניחן בראש גגו
 ונפלו ברוח מצויה והזיקו
 שהוא חייב

The חכמים, agree with רבי מאיר where a person left his stone, knife, or package on a roof top and a common wind blew it off and it caused damage, that he is חייב, because he was פושע, since he knew that this wind might come.

ומודה רבי מאיר לרבנן
 במעלה קנקנין על הגג ע"מ לנגבן
 ונפלו ברוח שאינה מצויה והזיקו
 שהוא פטור

And רבי מאיר agrees with the חכמים, regarding a person who took barrels up to his roof to dry and an uncommon wind blew it off and it caused damage that he is פטור, because he was אונס since he did not know that this wind will come.

Clearly, רבי מאיר agrees that one is פטור for an אונס?

2

רבי מאיר proves
that all agree that an אונס is פטור:

בריתא:

נשברה כדו ולא סלקו
נפל גמלו ולא העמידו

If someone's jug broke and he did not remove it, or his camel fell and he did not stand it up

<p>וחכמים אומרים פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים</p> <p>▼</p> <p>ומודים חכמים לרבי מאיר באבנו סכינו ומשאנו שהניחן בראש גגו ונפלו ברוח מצויה והזיקו שהוא חייב</p> <p><i>Since he knew that this wind might come</i></p>	<p>ר"מ מחייב בהזיקן</p> <p>▼</p> <p>ומודה רבי מאיר לרבנן במעלה קנקנין על הגג ע"מ לנגבן ונפלו ברוח שאינה מצויה והזיקו שהוא פטור</p> <p><i>He was אונס since he did not know that this wind will come</i></p>
--	---

Clearly, רבי מאיר agrees that one is פטור for an אונס?

3 Therefore, אב"י explains the Machlokes in the Mishnah and Braisa as one: אונס פטור and פושע חייב both agree that רבי מאיר ורבי יהודה. However, they disagree in two other matters: פליגי בשעת נפילה ופליגי לאחר נפילה. They disagree regarding damage that occurred WHILE the כד fell and damage that occurred AFTER the כד fell, as follows:

1. In the Mishnah's first case of הוחלק אחד במים Refers to במתכוין להורידה למטה מכתיופו The person lowered his כד intentionally but נתקל, he stumbled, and banged it against the wall and it broke. פליגי בשעת נפילה בנתקל פושע They disagree in whether the נתקל is at fault and liable for damages that occurred while the water poured out and it was still ממונו. Tosfos adds that the time it takes to remove it, is also considered part of שעת נפילה שעת נפילה. רבי מאיר holds חייב, because נתקל פושע הוא A person stumbling is considered negligent and it's a lack of שמירה of ממונו. While רבי יהודה holds פטור, because נתקל לאו פושע הוא A נתקל is not considered negligent. And as Rashi explains רבי יהודה meant to say במתכוין לשוברה חייב Only if he deliberately broke the כד, he is חייב because he was פושע. However, באינו מתכוין לשוברה אלא להורידה פטור If he did not deliberately break the כד, rather when he lowered the כד it broke, he is פטור, because he was not פושע.

3

Therefore, אב"י explains the Machlokes in the Mishnah and Braisa as one:

Both agree
פושע חייב & אונס פטור

They disagree in two other matters:
פליגי בשעת נפילה
ופליגי לאחר נפילה
Damage that occurred WHILE the כד fell and AFTER the כד fell

①
In the Mishnah's first case of הוחלק אחד במים
Refers to במתכוין להורידה למטה מכתיופו
He lowered his כד intentionally

פליגי בשעת נפילה בנתקל פושע
Damages that occurred while the water poured out and it was still ממונו

<i>רבי יב"ד:</i>	<i>רבי מאיר:</i>
פטור	חייב
<i>Because נתקל לאו פושע הוא</i>	<i>Because נתקל פושע הוא</i>

meant to say רבי יהודה
במתכוין לשוברה חייב
Only if he deliberately broke the כד,

However,
באינו מתכוין לשוברה אלא להורידה - פטור

4

2.

In the Mishnah's second case of או שלקה בחרסית After the shards fell to the ground, the owner made them הפקר, in which it was not ממונו anymore, and then the היזק occurred, and פליגי לאחר נפילה במפקיר נזקיו They disagree in whether a הפקר item that was placed in a רשות הרבים is considered a בור or not. רבי מאיר holds מפקיר נזקיו חייב Because, as Rashi explains בור ברה"ר דהפקיר הוא שחייבה עליו תורה The Torah refers to a בור in a public area and it is הפקר. Therefore, he is also חייב for the חרסית that he declared הפקר, because it is considered a בור. While רבי יהודה holds מפקיר נזקיו פטור Because בור שהפקיר רשותו ולא בורו הוא שחייבה עליו תורה The Torah refers to a בור in a private area - and he declared his property הפקר, but he did not declare the actual pit הפקר. Therefore, he is פטור for the חרסית that was הפקר, because it is NOT considered a בור,

And as the Gemara explains רבי יהודה meant to say במתכוין לזכות בחרסיה חייב If he did not declare the shards הפקר, because he intended to keep them, he is חייב, because it was ברשותו בור. However, באין מתכוין לזכות פטור If he did declare the shards הפקר, because he did not intend to keep them, he is פטור, because it was not a בור ברשותו.
=====

4

2

In the Mishnah's second case of או שלקה בחרסית After the shards fell to the ground, the owner made them הפקר, and then the היזק occurred

פליגי לאחר נפילה במפקיר נזקיו
Whether a הפקר item placed in a רשות הרבים is considered a בור or not

רבי יוחנן:
מפקיר נזקיו פטור
Because
בור שהפקיר רשותו ולא בורו הוא שחייבה עליו תורה

רבי מאיר:
מפקיר נזקיו חייב
Because,
בור ברה"ר דהפקיר הוא שחייבה עליו תורה

רבי יהודה meant to say
במתכוין לזכות בחרסיה חייב
Because it was ברשותו בור

However,
באין מתכוין לזכות פטור

5 The Gemara continues
 איתמר מפקיר נזקיו
 רבי יוחנן ורבי אלעזר
 חד אמר חייב וחד אמר פטור
 If a person intentionally left an obstacle in the רשות הרבים
 and then declared it הפקר;
 and רבי יוחנן and רבי אלעזר disagree in whether the owner is חייב
 or פטור for any damage that it causes.
 אליבא דר"מ כ"ע לא פליגי
 There is no Machlokes according to רבי מאיר, and they
 both agree that he's חייב, because, as Rashi explains
 השתא הפקר ע"י אונס חייב
 כ"ש הפקר שתחילתו ברצון
 If רבי מאיר holds חייב in the case of the Mishnah where the
 was accidental, he certainly holds חייב where the
 was intentional.
 כי פליגי אליבא דרבנן
 Their Machlokes is only according to רבי יהודה;
 חד אמר פטור
 Because he holds only a
 בור ברשותו חייב
 But any
 בור ברה"ר פטור
 And therefore
 באונס is פטור regardless of whether the נפילה was נזקיו
 or ברצון, because it is not a בור ברשותו.
 וחד אמר חייב
 Because he holds
 בור ברה"ר חייב
 And therefore is נזקיו פטור only if the נפילה was אונס
 because it is NOT similar to a בור ברה"ר that is dug ברצון.
 However, is חייב if the נפילה was ברצון, because it
 IS as a בור ברה"ר.

5

איתמר
מפקיר נזקיו
רבי יוחנן ורבי אלעזר
חד אמר חייב וחד אמר פטור
 Intentionally left an obstacle in the רשות הרבים
 and then declared it הפקר

כי פליגי
אליבא דרבנן

אליבא דר"מ
כ"ע לא פליגי דחייב
Because,
 השתא הפקר
 ע"י אונס חייב
 כ"ש הפקר
 שתחילתו ברצון

חד אמר חייב
 בור ברשותו חייב

חד אמר פטור
 בור ברשותו חייב
 בור ברה"ר פטור

6 The Gemara tries to determine whether רבי יוחנן or רב אלעזר hold חייב or פטור, and concludes that רבי יוחנן holds בור ברה"ר חייב
 And therefore מפקיר נזקיו חייב
 Because והא א"ר יוחנן הלכה כסתם משנה says the Halachah follows an anonymous Mishnah, and there is a סתם משנה which states החופר בור ברה"ר ונפל לתוכו שור או חמור ומת חייב
 And therefore ומדרבי יוחנן אמר חייב רבי אלעזר אמר פטור
 If רבי יוחנן holds חייב, then רבי אלעזר must hold מפקיר נזקיו פטור

6

The Gemara tries to determine whether רב אלעזר or רבי יוחנן hold חייב or פטור, and concludes

<p>רבי אלעזר:</p> <p>בור ברה"ר</p> <p>פטור</p> <p>✓</p> <p>מפקיר נזקיו</p> <p>פטור</p>	<p>רבי יוחנן:</p> <p>בור ברה"ר</p> <p>חייב</p> <p>✓</p> <p>מפקיר נזקיו</p> <p>חייב</p> <p>Because ופא א"ר יוחנן הלכה כסתם משנה: החופר בור ברה"ר ונפל לתוכו שור או חמור ומת חייב</p>
--	---

7 However רבי ישמעאל Rebbe holds בור ברה"ר חייב
 And therefore מפקיר נזקיו חייב
 דאמר רבי אלעזר משום רבי ישמעאל שני דברים אינן ברשותו של אדם ועשאן הכתוב כאילו הן ברשותו
 There are two things that do not belong to the person, but the Torah holds him responsible as if it belonged to him ואלו הן
 They are:
 1. בור ברשות הרבים
 A pit one dug in the רשות הרבים. Although one cannot acquire parts of the רשות הרבים, he's held liable for resulting damages.
 2. וחמץ משש ולמעלה
 Chametz after six hours of the day is ownerless, because at that time חמץ becomes אסור בהנאה, one may not derive any benefit from it. Nevertheless, if he has חמץ in his possession on Pesach he transgresses the לאו of בל יראה ובל ימצא

7

However,
 רבי ישמעאל Rebbe's רבי אלעזר:

בור ברה"ר

חייב

✓

מפקיר נזקיו

חייב

דאמר רבי אלעזר משום רבי ישמעאל

שני דברים אינן ברשותו של אדם

ועשאן הכתוב כאילו הן ברשותו

<p>②</p> <p>וחמץ</p> <p>משש ולמעלה</p>	<p>①</p> <p>בור</p> <p>ברשות הרבים</p>
--	--

